

Volba školy v primárním vzdělávání jako důležitý mechanismus ovlivňující spravedlivý přístup ke vzdělávání

Jaroslava Simonová

Abstrakt

Disertační práce popisuje proces výběru školy v primárním vzdělávání a faktory, které jej ovlivňují. S využitím kvalitativního designu zakotvené teorie staví na datech ze 41 polostrukturovaných rozhovorů a dvou ohniskových skupin. Rozhodování rodičů o výběru školy je formováno především organizačními potřebami rodičů a jejich niternou potřebou být „dobrým rodičem“. Při dotazování rodiče uvádějí řadu kritérií, která jsou podle nich důležitá, pro mnohé z nich ale nedokáží získat relevantní a důvěryhodné informace. Proto se v konečném důsledku mohou rozhodovat na základě jiných kritérií než těch, která uvádějí jako důležitá, této změny jsou si ovšem málokdy vědomi. Při vlastním rozhodování jsou neopominutelná tři kritéria: dostupnost, renomé a emoce, které rodiče v navštívené škole zažívali. Důležitou intervencí jsou potřeby dítěte. Ty hrají důležitou úlohu především v případě, že rodiče vnímají, že jejich dítě má nějaké specifické potřeby. Roli hrají zkušenosti rodičů se vzdělávacím systémem a jejich osobnostní charakteristiky. Významnými omezujícími faktory jsou ekonomické podmínky a charakter lokality. Proces volby školy v mnoha ohledech neodpovídá teorii racionálního jednání, kterou jsou mechanismy výběru často vysvětlovány. Výstupem je proto návrh pohlízet na výběr školy optikou teorie omezené racionality, jejichž východiska lépe korespondují s procesy, které byly v průběhu výzkumu popsány.

Klíčová slova

výběr školy, primární vzdělávání, zakotvená teorie, teorie racionálního jednání, teorie omezené racionality

